

Sipoon kunnan vastine aloitteeseen yhteisöllisyyttä tukevan ohjelman käyttöönotosta jokaisessa koulussa joka lukuvuodeksi

Koulun yhteisöllistä toimintakulttuuria, oppilaan kokemusta yhteisöön kuulumisesta sekä koulun käytännön toimenpiteitä yhteisöllisyyden vahvistamiseksi linjataan opetussuunnitelmassa:

- Sipoon kunnan perusopetuksen opetussuunnitelma (päivitetty 1.8.2024)
 - o yleinen osa luku 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen
 - o yleinen osa luku 8 Opiskeluhoito.

Yhteisöllisyyttä vahvistavalle koulun toimintakulttuurille on ominaista välittävä ilmapiiri, toimivat vertaissuhteet sekä oppilaiden osallisuus. Oppilaat kokevat kuuluvansa tärkeinä jäseninä koulu- ja luokkayhteisöön.

Yhteisöllisyyden kokemus lisää tutkitusti kouluviihtyvyyttä ja vahvistaa kouluun kiinnittymistä.

Opetussuunnitelman mukaan jokaisella vuosiluokalla opetetaan tunne- ja kaveritaitoja oppilaiden ikään sopivilla menetelmillä. Luokkien/opetusryhmien vuorovaikutusta ja ryhmädynamiikkaa sekä mahdollista kiusaamista ja muita häiriötilanteita seurataan säännöllisesti ja yhteisesti sovitut toimenpiteet käynnistetään tarvittaessa.

Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö edistää kaikkien oppilaiden hyvinvointia, koko kouluyhteisön hyvää vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä oppimisympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Tämä työ on koulussa työskentelevien aikuisten yhteinen tehtävä. Yhteisöllistä työtä koordinoi koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä.

Sipoon opiskeluhoillon ohjausryhmä valitsee lukuvuosittain yhteisöllisen opiskeluhoitotyön teeman, joka ohjaa ja suuntaa koulujen työskentelyä. Aiempien lukuvuosien teemoja ovat olleet:

- Turvallisesti yhdessä 2019–2020
- Kaikki mukana 2020–2021 ja 2021-2022
- Jokainen koulupäivä on merkityksellinen 2022–2023
- “Kiva, kun tulit kouluun!” 2023–2024

Lukuvuoden 2024–2025 teema on “Yhdessä olemme enemmän – Tillsammans är vi starka”. Lukuvuoden teema painottaa oppilaiden välistä kunnioittavaa käytöstä ja ystävällistä puhetyyliä. Tarkoituksena on tarjota oppilaille monipuolisesti kokemuksia siitä, että yhdessä tekeminen ja toisten huomioiminen tekee meistä vahvempia. Koulu kirjaa opiskeluhoitosuunnitelmaansa, joka on osa lukuvuosisuunnitelmaa, millä toimenpiteillä meidän koulussamme käytännössä vahvistetaan me-henkeä ja yhteisöllisyyttä. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden keskinäiseen vuorovaikutukseen. Toimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Kouluissa työskentelee uusina ammattilaisina kouluvalmentajia ja yhteisökasvattajia. Tämän opetukseen sitomattoman henkilöstön työskentely vahvistaa kouluyhteisöä, luo turvallista ilmapiiriä, tukee vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja auttaa oppilaita löytämään paikkansa luokka- ja kouluyhteisössä.

Kouluvalmentajan ja yhteisökasvattajan työtehtäviä ovat mm.

- ryhmäytymisen tuki ja ryhmähengen seuraaminen luokissa/opetusryhmissä

- tunne- vuorovaikutus- ja kaveritaitojen opetus opettajien työparina sekä näiden taitojen harjoittelu oppilaiden kanssa arjen tilanteissa
- yhteiset tapahtumat, juhlat ja teemapäivät yhteisöllisyyden vahvistamiseksi
- välituntitoiminnan ja after school -toiminnan suunnittelu ja toteutus yhdessä oppilaiden kanssa

Kouluterveyskyselyssä ja kunnan omassa hyvinvointikyselyssä on yhteisöllisyyden mittareiksi soveltuvia kysymyksiä. Kyselyjen tulosten perustella voidaan seurata ja arvioida koulujen yhteisöllisyyttä vahvistavan työn onnistumista.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) julkaisi Sitouttavan koulu yhteistyön arvioinnin väliraportin 2022. Arviointiaineiston mukaan henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien käsitykset koulussa viihtymistä ja yhteisöllisyyttä edistävästä käytännöstä erosivat toisistaan. Henkilöstö korosti erillisiä ryhmäyttämistä ja teemapäiviä yhteisöllisyyden vahvistajina, kun taas oppilaat ja huoltajat korostivat arkisia kohtaamisia ja säännöllistä ryhmäyttämistä eli mahdollisuuksia tutustua luokkatovereihin, vaihtaa kuulumisia ja vahvistaa ryhmän yhteishenkeä osana arkista koulutyötä ja opetusta.

Yhteenveto

Sipoon opiskeluhoollon ohjausryhmä valitsee lukuvuosittain yhteisöllisen opiskeluhoollotyön teeman, joka ohjaa ja suuntaa koulujen työskentelyä. Koulutuksen toimiala katsoo, että yhteisöllisen opiskeluhoollotyön teema ja teeman mukaisten koulukohtaisten toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus vastaa aloitteessa esitettyä yhteisöllisyyttä tukevaa ohjelmaa.

